

ოვერი

რედაქცია:

ნიკოლოზის ქუჩა, 21.

ტელეგრაფი.

ზაფხულის დასაბრუნებლად

და განცხადებით დასაბრუნებლად
უნდა წამოიღოს რედაქციის და წერილობითი,
გამაგრებული საზოგადოების კანკალიონის
ფასი განცხადებისას:
ჩვეულებრივი სტატიები პირველი გვერდი
16 კაპ., მეორე-მესამე 12 კაპ.

მისამართი: ტელეგრაფი № 227

ზაფხულის ღირსი:

თვე	მან.	კ.	თვე	მან.	კ.
12	40	—	6	6	—
11	9	50	5	5	50
10	8	75	4	4	75
9	8	—	3	3	50
8	7	25	2	2	75
7	6	50	1	1	50

ცალკე ნომერი—ერთი შაური.

ნიკოლოზის ტელეგრაფი № 227

ქართული თეატრი

სუთუბათს, 22 იანვარს,

ბენეფისი ეფ. ს. მესხისა

პირველად ახალი სეზონის

ალკინა ლეკუპკაძე

მარგალიტის საფრანგეთის თეატრის
დრამა 5 მოქმედებით, სერობისა და ლეკუპკაძე თარგ. დ. ს. მესხისა
ალკინა ლეკუპკაძის როლს შესრულებს **მ. ს. მესხისა**
მისთვის, რეჟისორისა—**ბ. ს. მესხისა**

არც აქამდე არც იქით

ვლად. ერთ მოქმ. ვალდ. ვ. გუბის მიერ. ვ. ანაშვილის მოწაწილობით
ადგილებს ფსი ჩვეულებრივად
დასაწყისი 8 საათზე
რეჟისორი **მ. მესხისა**

ქართველ-ქალთა ამხანაგობის სახელოვნო-სამედიკალო

იღებს შესაყვარად ყოველგვარს ქალის ცნობილ-საქმელს
ბარიატინსკის ქ., ფედოროვის სახლი, № 10, „ნოვოე ობოზრენიეს“
რედაქციისა და მთავარ-მართებლის თანაშემწის სახლის შუა.
სახელისწილ-სამედიკალოში აწესდებიან ქაი კერვას მობრძილ ქალებს.
აქვე შეუძლიანთ მიზაბრო მსურველთა მოსწავლეობად პატარა ქა-
ლებიც. (5-უ-2)

ადმინისტრაციული ცვლილის გუბერნიის
კეთილ-მოძღვრება წინამძღოლის
თანამდებობისა თაყუბის ცვლილის
გუბერნიის თავად-მზარეობის,
რომ 25 იანვარს, დილის 10 საათ-
ზედ, შესდგება ტფილისის გუბერნიის
თავად-მზარეობა

საგანგებო კრება

და სიხოვს მომზადდნენ ტფილისის
თავად-მზარეობა საადგილ-მამული-
ბანკის სადგომში ამ კრებაზედ დასა-
სწრებლად. კრებაზე უნდა განიხილოს
ის ადგილი, რომელიც უნდა მიერ-
თავს ტფილისის გუბერნიის თავად-
მზარეობის მიხედვით იმერ-
ტატიის ერთგულ-ქვეშევრდობულ-
განაბრება განსაკუთრებულად.
ტფილისის გუბერნიის კეთილ-მოძღვრება
წინამძღოლის თანამდებობის ადმინისტრაციულ-
გი გენერალ-მაიორი საგინაშვილი.
(8-5-1)

ვეფილულო

ყოველ გვარს ძველებურს ნივთებსა
სიღრმისადა, თითბრისადა, ვერც-
ლისადა, ოქროსადა, ძველთა დროს
ხელოვნურად მინაქრით ნამუშევარს
და აგრეთვე ოქრომკეთით ნაკერეუ-
ლობას.
ფოტოგრაფი **ა. ს. რაინაშვილი**.
(წ.)

ბირველი კერძო სამკურნალო
ექიმის ნავსარდადისა
(კუთხოში, ვარაზისკის ძეგლის პირდაპირ)
ავადყოფით იღებენ ექიმის ყოველ
დღე, კვირა დღეებს გარდა.

ტფილისი, 17 იანვარი

თ. გ. თუმანოვს, როგორც უკვე
ცვლას მოეხსენება, არამც თუ სა-
კუთარი ხაზი არა აქვს, სხვისი აზ-
რის გაგების უნარიც არა ჰქონია.
როში ერთი: ან მაინც არა უნდას
მოკლებულია, ან ცოტა თუ ბევრი
ლიტერატურული კულიანობა სცო-
დნია და ამასთან მეტწილად მიტოვ-
და გველურად კენია. ჩვენ წინადაც
ვთქვით, რომ იგი რაღაც განსაკუთ-
რებულ გზაზე გახერხილი. იგი ცა-
ლის ყბით, რომელიც ჩვენცა აქვს
მოქცეული, მითამ ჩვენთვის სტრის
და სწუხს და მეორეს ყბით, რომე-
ლიც თავის ამტრებისთვის მიუშვე-
რია, იცინის და მხარობს, მითამ,
ნუგეზინათ, სულელებს ვაბრკე-
ბო. არ გვიკვირს: ნათქვამია ყოველი
ბუნება გვართავს მიზიდებოა*.

ჩვენ ამას წინად „პატარა საუბა-
რი“ დაბეჭდულ „ფერიაში“ და ცო-
ტა არ იყოს ვუსაყვედურებ ჩვენს
ქართველ დედა-კაცებს, რომ ქალე-
ბად გადაიქცნენ და „დედა-კაცობა“
გონებდამ ამოიღეს, ჩვენ ამის გამო
ის აზრიც გავატარებთ, რომ „დედა-
კაცობა“ უფრო მაღალი, სასიძულ-
ლო დანიშნულება ჩვენს დედებსა,
დებსა და მეუღლეებსა, ვიდრე
„ქალობა“ და „დედა-კაცობა“ ჩა-
მოხდება „ქალობაზედ“ ამ დი-
სამცნების დაღობა, რომელიც
გამოიხატება სიტყვის: „დედა-კაცი“.
რაკი საგანი დადნა, დადნა სახელე-
ოც, ვთქვით ჩვენ. ამისთანა ამავე
ჩვენ ჩვენს დღევანდელ უბედურებს
მიზეზად დასახებ და ამ სახით ჩვენი
ერთი ძლიერი ნაკლი დავასახებთ.

რა პატივით ჰქონდა ქართველს
შენახული საგანი და მტენა „დედა-
კაცობის“ და, მაშასადამე, სახელი-
ცა, ამის დასამოწმებლად მოვიყვანეთ
რამდენიმე მაგალითი ჩვენს ქართუ-
ლის სიტყვიერებისა, საცა სიტყვა
„დედა“ ხმარებულია, ვითარცა ასა-
მალღებელი საგნისა, სამცნებისა.
ესეთი პატივი, რა თქმა უნდა, უსა-
ბულო, უმიზეზო არ იქნებოდა. მარ-
ტალიც არის, მინამ დედა-კაცობა
ჩვენში მართლა დედა-კაცობად, მამა-
კაცებს დიდი ზურგი ჰქონდათ, მე-
რისაც და მოეყვარეს, როგორც
ყოველ, უძღვებოდნენ სახელ გუბეტე-
ლად, ჩვენი ოჯახი მგარად იღვანე
და მგარად იღვანე ჩვენს ქვეყანა. შინ
დედა-კაცი ჰპატარობდა ოჯახს,
ქვეყანას და გარედ მამა-კაცი, დედა-
კაცი ბურჯი იყო ოჯახისა, ქვეყნისა
და მამა-კაცი—ზღუდენ, გალავანი
სწორედ ამან შეგვიჩინა, სწორედ
ამან შეგვარჩინა ჩვენი მიწა-წყალი.

დღეს ეს ბურჯი, ეს ცხი-მთავრე
ჩვენს ოჯახისა, ჩვენს ქვეყნისა
მისუტდა, დადნა, თითქმის გაუქმდა.
თითო-ორილი იშვიათ მაგალით
გარდა, დღეს აღარც ოჯახისათვის
გაკეთს „დედა-კაცი“, აღარც ქვეყნი-
სათვის. ეს იმისთანა ნაკლად ჩავს-
თვალეთ, რომელსაც დიდი წილი
უღვანე ჩვენს დღევანდელ უბედურე-

ბაში. შევიძლით ყოველ ამისი და-
სურათება და დასაბუთება თუ არა,
ეს სულ სხვა ამბავია. ამ მხრით ჩვე-
ნი ზედმოსევას, ამ მხრით ჩვენის
„პატარა საუბრის“ განკითხვას წინ-
და და ლიტერატურ მართებულობის
წინა და ფერი დაედებოდა, ჩვენ
მიერ პატივით მისაღები და პატივით
ანგარიშ გასაწველო.

თ. გ. თუმანოვმა ამ მხრით არ
უკვირნა ჩვენს „პატარა საუბარს“.
იმან სულ სხვა მხრით მართო თა-
ვისი მეტწილი კულის ქნევა და გვე-
რული სისინი. იგი სხვა გზით მო-
გვებარა და ცხვირი თავისგან სა-
კუთარი ბურჯი წააქცია. იგი ამბობს:
„ჩვენა გგონია, რომ „ფერიაში“
მითხველებს უფრო სერიოზული,
უფრო ცხოველ-ყოველი საგნები
სწავლიანთ და ენატრებთ, ვიდრე
ზომოსენებულებისთანაო“. ეს სწო-
რედ კულიანური და კულიანი ფრა-
ზის, ეს გველური სისინი ასე ითავ-
ნების: რა დროს მაგისთანა ამა-
ღვანე ლაპარაკი ქართველისათვი-
სათა? რა სადღესო საგანია და
რის მანქანიაო? „დედა-კაცობის“
სულით და გულით დაუძღვრება
ქართველისათვის რა დიდი ჰერია,
რომ მაგისათვის თავს იტკიბთო?
ქართველს რაში ეკრებება კიდელ-
კაცობა? ქართველს მაგისთანა რი-
დაცები რად უნდა, აუყენსო და
სხვისი და სხვისი. დანარჩენი თ. გ.
თუმანოვმა თავისისა და თავისი ამ-
ქრის დავთრებიდამ ამოწეროს, რაკ
პირდაპირ თქმამდე გაგულვალდებ-
ჩვენთვის ესეც საკმაოა, რომ გვე-
გონთ კრპუტინი გაცვეთილის კილი-
სა, თუ ნამეტნავად გვიგნებთ ერთს
რუსულს ანდაზს: „ЧТО РУССКОМУ
ДОПРОВО, ТО ИНЫМ СМЕРТЬ“.

განა არა ვხედავთ კული რად ეწ-
ვის ამ შემხვევაში თ. გ. თუმან-
ოვს? განა ექვია, რომ თავ. გ. თუ-
მანოვს არ მოეწონებოდა და არც
არას ოდეს მოეწონებოდა, რომ ქარ-
თველმა თავისი ავ-კარგინაობის თვა-
ლი გაუსწოროს, თავისი ნაკლი და-
ინახოს, თავისი ტყვეობა იცოდეს
და რაიმე ზედა და წამალი სწინისა
იძიოს. ქართველს განა ის არ უკ-
ვირნია, თავისი ნაკლს, თავისი სტრე-
ტის თან გადაწყვეს. დანახვა ნაკ-
ლისა ხომ ნახვრად დავსწრებოა,
კულან სატყვიანისა ხომ პირველი
და თავი და თავი სატყვიანისა გან-
კურნებისათვის და თ. გ. თუმანოვს
რაში ებტრნებება? ქართველმა რომ
ნაკლი თავიდან მოიშოროს, სატყ-
ვიანისგან გამოკეთდეს, ქართველმა
რომ თავს უშველოს, თ. გ. თუმან-
ოვს და მისს ამქარს რაღა ეშველება?

სულით გაძლიერება ჩვენს „დედა-
კაცობის“ გაძლიერება ოჯახისა,
ერისა, ქვეყნისა და ეს რომ მოხდეს,
ხომ არია მონასტრის თ. გ. თუმან-
ოვის ამქარისა, ხომ დავთრებთ და-
წერის ამქარისა, ხომ დავთრებთ და-
წერის ამქარისა და ძალმა პატარანი ვეღარ
იქნა. აი ვისთან კვანებს და ვისთან
სდებს კვერცხს ჩვენი გულშემატ-

კივარი და კეთილის მყოფელი ქათა-
მი, რა სერიოზული და ცხოველ-
ყოველი საგანი? ნუ თუ ამის თ.
გ. თუმანოვი მართლის გულით ამ-
ბობს. „ო. გ. თუმანოვი: ან ეს მართა-
ლის გულით არის ნათქვამი, ან ჩვე-
ნი გამბრუნება მოუწადინებია. პირ-
ველ შემხვევაში თვალთა ხედვის
ისარი ძალიან მოკლე ჰქონია და
თვლით ვერ გადაუწყვდინა საგნისა-
თვის მთელ მისს სიგეპ სიგანზე, რა-
ღვანეც თ. გ. თუმანოვს თავისი სა-
კუთარი კუთა არ უქრის და სხვისა-
საც არ იტყვებს, რაკ გინდ მართა-
ლი იყოს და შიშით ენა მეტეული
ჩაუფარდება ხოლმე მართო სხვა
ქვეყნის მეცნიერის ხსენებაზე, მოვი-
ყვანთ მარქსის ნათქვამს: „როგორც
დედა-კაცი, ისეთი ოჯახიკაო, რო-
გორც ოჯახი და ენატრებთ, ისეთი
ზომოსენებულებისთანაო“. ეს სწო-
რად კულიანური და კულიანი ფრა-
ზის, ეს გველური სისინი ასე ითავ-
ნების: რა დროს მაგისთანა ამა-
ღვანე ლაპარაკი ქართველისათვი-
სათა? რა სადღესო საგანია და
რის მანქანიაო? „დედა-კაცობის“
სულით და გულით დაუძღვრება
ქართველისათვის რა დიდი ჰერია,
რომ მაგისათვის თავს იტკიბთო?
ქართველს რაში ეკრებება კიდელ-
კაცობა? ქართველს მაგისთანა რი-
დაცები რად უნდა, აუყენსო და
სხვისი და სხვისი. დანარჩენი თ. გ.
თუმანოვმა თავისისა და თავისი ამ-
ქრის დავთრებიდამ ამოწეროს, რაკ
პირდაპირ თქმამდე გაგულვალდებ-
ჩვენთვის ესეც საკმაოა, რომ გვე-
გონთ კრპუტინი გაცვეთილის კილი-
სა, თუ ნამეტნავად გვიგნებთ ერთს
რუსულს ანდაზს: „ЧТО РУССКОМУ
ДОПРОВО, ТО ИНЫМ СМЕРТЬ“.

გაუწყებს განა ქართველებს ამების
გათავილენებისა, ამების ზრუნვა
და ფიქრი. რა სერიოზული საგანი-
აო? მართალიც არის. დღეს ქარ-
თველმა დედა-კაცობამ რომ მაღალი
დანიშნულება დედა-კაცისა თვალ-
წინ დაიყენოს, ოჯახს უპატარონის
და გულვად დაუდგეს, თუ ადგილი
ვეღარ გავა საძიებრე იგი ზრიალი,
რომელიც ჩვენს ოჯახსა სკამია, იგი თავ-
ვი, რომელიც ჩვენს ოჯახსგანდმე გი-
ნდება თავისი სოროში ჩვენს სატყ-
ვიანისა. ამით ცოტა არ იყოს ხა-
ხა დაუპატარავდებთ, ეკვი დადნე-
ბით და ამა სერიოზობის მგალით-
ამის. რა ინდომებს ამას ჩარხულ
ბურჯუაზის ნაძირობობა. ავი არც
ინდობა და ქოქოლა მოგვაყვარა თ. გ.
თუმანოვის პირით. ძივობა და ერ-
თობა, მინც არ იშლის და გაიძა-
ხის ეს უსტაბაში თავისის ამქარისა.
რომელიც დღეს ისკაროტული იქნე-
ვა, რომ ძივს უკვირის თვალის რად
ახელ, რად გინდა შენის ნაკლის და-
ნახვა, შენის ნაკლის თვლიდამ მოშო-
რებო? რად გინდა კარგი და მხნე
დედა-კაცობა გვეყენდეს? მაგზე
უფრო სერიოზული სადარდ-
ელი ბევრი სხვა გაქვს და დამე-
შენი გზებით „ფერიაში“ რაბე-
რე გაცდნისო. თ. გ. თუმანო-
ვის მანიფესტო ხომ არ არის მაგზე
უფრო სერიოზული, იგი მანიფესტო,
როცა ქალისა მოუთხოვია მართლდამ
თათით ლოკინდეს და ამ კოლო-
ბუზმაც „თავის ერთგულს ერს“ მა-
ღლობა გამოუცხადა, ბევრი თანხე-

დილობით:

ბ. ა. ნავსარდაძე, 11—12 საათ.
სადისტაქარო, ვენეროული (სიფილი-
სი) საშარდეს ავადყოფობანი.

მ. მ. ჩაქვაძე, 9—10 საათ. სნე-
ულგებანი: შინაგანი, თვალისა და ნერ-
ვებისა.

მ. ა. ბაზასაიანი. — დილის 11—
12 ს. ქალთა სენით და ბავშვების
ავადყოფობის.

ბ. შ. კარაგუჯანიძე. 1—1 1/2 სა-
ათი. შინაგანი და ბავშვებისა.

ბ. გ. გუგუნი. დილი 1 1/2—2 1/2
ს. შინაგანი, სურის, ყელის და საშარ-
დეს ავადყოფობის.

სადამოკიდებ:

ბ. შ. ზუბანიანი. 6—7 საათი ში-
ნაგან, ბავშვებისა და ნერვებისა.

ბ. ო. რუგუნიანი. — სამკურნალოში
გამოიყენებს ქიმიურად და მიკ-
როსკოპიურად შარდს, ნახველს,
სისხლს, რძეს და სხვ.

ჩრევა-დარბევისა და რეცეპტების დაწე-
რის ფსი ათი შაური; ღარიბთათვის უფ-
სოდ; ფსი კონსილუმისა და ოპერაციებისა-
თვის—მორიგებით.

დიარქტორია სამკურნალოსა დოქტო-
რი მუდინის ნავსარდადანი.

Первая частная лечебница Д-ра На-
сариани.

Тафиса, противъ памяти. Воронцову.
(წ.)

მთავრობის განაჩარხებუბანი

გამწესებულ იქნენ: არჩილ ნალი-
რაძე—ტფილისის ფოსტა-ტელეგრა-
ფის კანტორის მე-6 ხაზის მძღვე-
ლად და გიორგი ურუშაძე—ბათუმის
ფოსტა-ტელეგრაფის კანტორის მე-6
ხაზის მძღველად.

დაპირდა და მერე-კი ვაცაკურად იმდამ გამოეპარათ. რა თქმა უნდა, ეს მანიფესტი და ერთობ ეს მე მინდა კენიზა ვაგებდეს* კომენდი, ის „ენიზა და ვილარ ენიზა“ უფრო სერიოზულია, თორემ ამ ნაჯღანს სასიკლო გამოუბისს თ. გ. თუმანიოვი არ გამოიკვირდა თავის სასახლოდ „Новое Общественное“-ში, რომელსაც „Novus“-მაც-კი, ამ სახელ-გათქმულმა მეტყუებ თ. გ. თუმანიოვი ამქრისამ, ამას წინად მიაჩნდა ტიტული სერიოზობისა.

კიდევ ვიტყვი: რა თქმა უნდა, ეს მანიფესტი უფრო სერიოზულია, ვიდრე სავანი ჩვენის „პატარა საუბარი-სა“. არჩევნის სამორილამ თ. გ. თუმანიოვის გამოქვეყნებულ ნაშრომს, ამ სასიკლოდო ამავემ „შესძრა ცა ქვეყანა, კინაღამ გერმანიის იმპერატორმა თავისი ხმაოდლები ჩინეთთან უკანვე არ დიბარდა და დიბარდელ კიდეს, რომ თ. გ. თუმანიოვი არ დასრულდა უშედეგო წერილები არ გამოე-ქრინა ამ საგანზე თავისი სერიოზულ „Новое Общественное“-ში და მით უფრო-კი ცა და ქვეყანა არ დაიწყნარებინა, რა ფუყთ, რომ გამოვიკვი-ციო, „საქა არა სჯობს, ცაცლა სჯობს კარგისა მამაკისაგანთა“*, იმა-ხდა ჩვენი თ. გ. თუმანიოვი და ამით უფრო გამოუტყდა თავის მეთხვე-ლებს. ყოველი ეს დას სერიოზული არ არის? იაზე მეტი სადარდელი სხვა რა უნდა ჰქონეს ქართველს, რომ თ. გ. თუმანიოვი ვერ აცდია ქალაქის მოურავის ტახტზე და და-აოლა თავისი „თავთული ერი“, რომელიც, ცოტა რომ ვთქვათ, სულ ცოტა, 27 კაცისგან მიიწვ შესდგა და ხურობდა ამოდენ ზღვა ერის.. განა არა, დიდი შეცდომა მოგვივიდა, რომ დღეს აქამოდ ამ უფრო სერიოზულ საგანს არა გჩი-ვით და არა ვტყვიოთ.

ხუმრობა გაშვებით და განა ამის-თანა სასიკლო და სამახსარო სავა-ნი სხვა-და იქნება ქვეყნიერობაზე და ამხრის მჯღანზე სხვას უკეთინებს არა-სერიოზობას..

დავიწყნა ჩვენი „პატარა საუბა-რა“, ამზე უფრო სერიოზული სა-განი სწავლით ქართველებსა. რო-გორ? როცა ვნდავთ, რომ ჩვენს სახლს, ჩვენს ოჯახს, ჩვენს ნაოჯღს, ჩვენს ნაღვს, ერთობ ჩვენს სასიკლო-გრებულს შინ თუ გარედ დედა-კა-ციობის მხრება, გარჯა, გავთხილე-ბა, მოვლა, ჭკუა-ვინება, მამულის შეიღობა მოალოდ, მაშინ გვეუბნე-ბით—ეგ რა სერიოზული საგანია.. ლამის ოჯახები თავზე წაიგვექ-ციეს, მიწა-წყალი ხელიდამ გამოგვე-ცალოს, ენა დაგვიმუწჯდეს, დაგვი-კარგოს, სახელი ქართველის დე-მიწის ზურგიდამ იიგავოს და მაშინ გვე-უბნებთ,—რა სერიოზული საგანია, დედა-კაცობა თვისი ნაკლი დანი-ხოს და ვასწავროს გზას დაადგეს.. ჩვენი საქმე ლამის სულის ამოხდა-მდე მივიდეს და უღვედა-კაცო უღო-ნოდ ქნობილი მამა-კაცობა იფუცეს ა-ვისს დედებს, დებს, მეუღლეებს, თქვენც „კაცნი“ ხართ, როგორც ჩვენ, მოდი, მოგვეშველენით, ერთმა-ნეთით ვაღიარებოდეთ, ვაფუცებოდეთ, ვაგმზნებოდეთ, რადგანაც უთქვენოდ ყოველივე ეს შეუძლებელია თ. გ. თუმანიოვი-კი გვიჩვენებს, ამას თავი და-ნებეთ, ამზე უფრო სერიოზული საგანები გაქეთო.. 0, дружба, и братство, это так..

არ გავიწყდება, რომ თ. გ. თუმანიოვის დავითში და მისის ამქ-რის ტიპიკონში ამაზე უფრო ცხო-ველმყოფელი, ამაზე სერიოზული საგანი ბევრი სხვა უფროსი, ნამეტან-ვად ქართველების სახად და საბედ-ნიეროდ. ეგ თქვენი დავითი რა ტიპიკონი თქვენთვის შეინახეთ, ჩვენ ჩვენი სახარება გვაქვს და თქვენი

ამქრის მეტყეე Novus-ი უღა ისიკა-რიოტელს მაქციოვად ვერ გავვი-ბდის, ბევრიც რომ კული იქნით, ერთი ერთმანეთზე გადაბმული.

ახალი ამბავი

13 იანვარს ტფილისის გუბერნიის ქალაქის საქრებულში შეიწყნა ქალაქის საბჭოს შუამდგომ-ლობა ლომბარდის თანხის გასაძლიერებლად და ქალაქის სხვა სასიკლო-ბათა დასაქციოვილებლად 300,000 მანეთის სესხის აღების შესახებ.

საფინანსო კომისიამ წინა-დებმა შეიტანა ქალაქის გამგეობაში იმის შესახებ, რომ გამგეობამ დაე-ვა საბჭოს იქმნებთან არიან, იაონთან-ვინათ ნაწილგზში და დაუყოვნებლივ აქნაღონ ხოლმე იმ დარიბთა ავად-მყოფელ შესახებ, რომელიც მკურ-ნალობის ახმარება დასჭირდა.

გუშინ პირველ მომრიგებელ სასამართლოს მოსამართლემ პლიუ-ჩეცკის ქალიშვილის თანადსწრებით მზარუნელებსა ზნთ ჯაბახისა და სილვესკის ვადასკო პლიუჩეცკის მიერ დატოვებული საბუთისა და სხვა ჭეღალდები.

ეს ოთხი დღე, რაც რუსეთი-დან ტფილისში ფოსტა არ მოსუ-ლა.

ამ დღეებში ოქროყანის მკო-რე წლოვან დანაშავეთა ზნე-ხასია-თის გამასწორებელ ახალშენიდან ოთხი ყმაწვილი გაქცეულა. პოლი-ციის ჯერჯერობით ვერ მიუწინა გა-ქცეულთა გზა-კვალისათვის.

13 იანვარს, ლამით, ტფილისის მახრის სოფ. ქვემო-ავლაში ტფი-

ლისიდან ეტლით ვილაც ორი უკ-ნობი კაცი ამოვიდა. ეტლი ოპანე-ზების დუქანთან გაჩერეს, რამდენ-მე ხანი დაჰყვეს დუქანში და შემდეგ იმავე ეტლით ზემო ავჯილისკენ გა-სწრეს. ჯერ ეტლი სოფელს არ და-ახლოვებოდა, რომ ეტლი მსდომმა ვეზამტანებმა რამდენჯერმე დაკვი-რდნა მეტრეს კისერში, ეტლიდან გადაადგდეს და თითონ სითიკენდაც მოუსვეს. ამბობენ, ტფილისისკენე დაბრუნდნენო. ზ. მთავრის სოფ-ლის მამასახლისმა მაშინვე მდგერები გამოუყვანა, მაგრამ ვერც ეტლსა და ვერც იმ ვეზამტანებს ვერ მიაგნეს. სასამართლო კომისიამ შესაფერის ღონის ძიებანი მიიღო ბოროტ-კომპლქელთა შესასყრობად.

გზ. „კავკას“-ს ატყობინებენ, რომ შინაგან საქმეთა სამინისტროს 1898 წ. ხარჯ-აღრიცხვით, იმ მკო-რე მამულის პატრინთა დასაჯილო-ვებლად და დასახმარებლად, რომელ-თა მამულიც ხაზინას ვარდაცო, კა-ვკასიის მთავარ-მართლის განკარ-გულებაში უნდა გარდაეცეს 20,190 მანეთით.

გზ. „კავკასის“ სიტყვით, ზნა ტფილისის გუბერნიისკენ გუშინ-წინ, 16 იანვარს, კომისი-დანაშინა ქალაქის გამგეობის იმ ნა-წილის სარევიზიოდ, რომელსაც წყლის მილის მართვა-გამგეობა აქვს ჩაბარებული. სწორედ სასიხარულო-ეს ამბავი. ორს კვირზედ მეტია, რაც ქალაქი ხან ზედი ზედ რამდ-ენიმე დღე და ხან დღე გამოშვებით უწყლოდ რჩება.

გზ. „კავკასს“ სწერენ, რომ გორის მახრის სოფ. დაღბრეველში ამას წინად თოვლის ზეგამ დანარია ავლიობიანი მტკობრების ბიჭო ქრტიანის სახლი. ამასთან ნაწრეველს ქვეშ მოპოვდნენ თითო კურტიანიძე და იმის ბიჭოშვილი.

მეტყ. თ. 16 იანვარს, დამე. გზ.

ნეს ნათის ვაგინი და გადმოსხვს 27 ფუ-ნი ნათი. ამ ქართველში შენიშეს და იბრეს ორი კურდღლბერი ერთი მესხრ-და ერთი დარაჯი სხვა-და-სხვა სადარებ-ისა. ამათ შორის სამი ქართველი და ერთი რუსია.

16 იანვარს, მდგდელს ერბიკანეს, რომელიც ვენის ტაბათან საეკლესიო სა-ხლში სტიქიობას, დაეკრი კამბლდგან 205 მან. ლღეთები დაქარაგვია, მან ჭურ-დაბა დაწამა რაქის მახრის სოფ. ბარის მტკობრებულს ვასილ ცისხელს, რომელიც პოლიციამ უკვე შეიკრიბა.

18 იანვარს, საღამოს 7 საათზედ, ოსმალეთის ქვეშეგრობის იმსე გარდაცვა-რისთვის საბჭოების მუხამუდ, ბერძნების სახლში სტიქიობადა, კიბის ქვეშ ღონის ზოთლო დღეებშია. უფერია, ში უთუოდ ლითონი დაგზნა, ჩაის ბოჭბად დაუსხდეს და გადაეკვას, ვალსტუტში მაშინვე ცუდ-იგარნა თურმეთი და მიხილის საფადელ-ფოში გაგზანეს, სადაც იგი გარდაიცვალა. გამოძიებით აღმოჩნდა, რომ ზოთლოში კარ-ბოლის სიმევე მდგარა და ის დულეგია გალსტუტს.

მითხარბოთო ქაბა

16 იანვარი
ამ დღეს სამხრეთკავკასიაში საშეგრობო საზოგადოების სადგომში მომხდარ შე-თამაშეთა კრებას უარსებულ სახეს დაესწრა. კრებულს სადგომის მახრის საოფელშიცაა იყენეს.
საეკლესიო მუქე დასწრეთ, რომ შეთამაშეთა კრებო მოაღმარებამ დადგინდა, საჭარბო შეთამაშეთა მდგომარობას გასაშეგრობეს და და-არსებულ იქმნას ტფილისში თამაშის საწყობა. შემდეგ საფარების ფინანს-საგანზედ შეიკრიბნენ ხაზინის საგანგებო სიჭკვა, რომ დაეჯავსა შეთამაშეთა-ბის საქმე იმტომ არ არის კარგად დაკრეულები, რომ შეთამაშეთა არ იტანს თამაშის კარგად მოწყობა. ამიტომ საჭარბო დასწრებულ იქმნას ღვადაცხმა თამაშის საზოგადოთა მხარტეობაში მტრედე კაცის ხელ-მძღვანელმადათათა. ჯერჯერ საჭარბო

ფელეტონი

ბალა სიყვარლისა

«Все совпадает, Все обманывает, Все подбавляет Силою любви» *).

სიყვარული მართლა რომ ძალია, — ძალია დამბნობიანებელი, გამბე-ნეგებელი, სულის ჩამდგმელი, იმე-ლის მომცემი, ტანჯავთა შორის სი-ამისა გამომატეველი; ძალია, რომე-ლიც ერთსა და იმავე დროს აბედ-ნიერებს და სტანჯავს კაცს, იმედებს უღვიბებს და სასილ უტყუავს, ჰგმი-არეს აღმინის გულს და ამ გავმე-რულ-დაიარეველ გულს ჰჭურებს. სიყვარული ჩარხია, რომელიც ატრი-ალებს სიკის ცხოვრებას, ავაჭიბებს სხვა-და-სხვა მოვლენას, აზრს აძლევს თითონ ცხოვრებას. რაც შეუქმნია კაცს, რისთვისაც თავისი გენიოსი-ბის ტყველი დაუსვამს—ყველაფერის სიყვარული შედეგია, მისი ნა-ყოფია. სიყვარული კაცისთვის სუ-ყველაფერია—უბიძლო იმასაც და იმის ტოვებებსაც შნა და უნარი, აზრი ეკარგება. რა გავიწყდება გინდა, რომ არა სძლიოს სიყვარულმა? რი-სი განახლება, აღდგენა და კურნება არ შეუძლიან ამ ძლიერს გარბობას?

* იმ. რუმბინტინის ოპერის „დემონ“-ს ლიბრეტო.

სიყვარული ყველაფრის ატანა ძალი-უმს, სუველადრის მოითმენს. სხვის-თვის თავადლებულია, სხვისის სარ-ეცემლობა-ბედნიერებისათვის სტრუ-ენობა; თავისთვის-კი ძლიერ ცობდა, ან სულ არ ეტყებს. შხად არის ამა-ტოს შეურაცხყოფა, უსამართლობა, გულში არ უშვებს შურსა და შუღლს. მობარბოლია, როდესაც სიმართლეს, ერთგულება-ერთსულობას, სიწმიდეს ჰხედდეს; პირ-იქით, სწუხს, იტანჯე-ბა, როდესაც სწამბდრე-უსამართ-ლობა ჰქმნობს და ბოზობრბს. სწამს, რომ უსამართლობა, ბორო-ტება, ძალი-მომბარბოთა ერთს დროს გაჭკრება და დამყარდება კაცთა შო-რის ძმობა, ერთობა, თვისუფლება, მოყვასისათვის თავის განწირვა... დიბხ, ასეთია სიყვარული და მისი ძალი!

აღმიანმა დიდი ხანია შეიგნა ძა-ლა სიყვარულისა; დიდი ხანია იცის, რომ უმისიოდ არაფერი კარგი, ზნე-ობიერი არ გავტოვდება. ამისათვის იგი სცილიობს გაამეფოს სიყვარული, ყველან განულოს კარი, ყველასა-თვის სანეტარო, სანუკარი გახმა-ღოს, ამ სურვილს მიხეწია კიდევ აღმიანმა: სიყვარული მართლა რომ ყველასათვის სანატრელ-სანუკარია, ყველა მის ეტანება, ყველა მისთა-კრებობს, მხოლოდ იმის გამეფე-ბას-კი ვერა ეშველა—რა მისი ძლიევა-მოსილი, მოღვარ-მოყვამე სხვი-ჯერ მოღად არ მოსდებია კაცობრი-

ობას და არ გავუნთ-გავუთბა მისი გული. რატომბო, იკითხეთ, მართ-ლა რომ საკვირეული; თუ სიყვარუ-ლი ყველასთვის სანატრელ-საოც-რება და თუ მისი შექმნა-შეიგნება-კერძოდ აღმიანისგან არის დამოკი-დებული, მაშ რითი უნდა აიხსნას ის უტყუარი მოვლენა, რომ აცს მსურს სიყვარული, შეუძლიან კიდევ მისი შეთვისება-ჩანჩგვა, მაგრამ მა-ინც ვერ შეუთვისებ?

უმათარესი მიზეზი, რომელიც ხელს უშლის, ახანებს აღმიანთა შორის სიყვარულის სამეფოს დამკ-ვიდრებას, აღმიანის თავ-მოყვარე-ობა—გვგოიხში. რა არი გვგოიხში? ყველა გვგოიხში არ არის ვასაკი-ბე-საგინებელი. ამაღლებული, ვაბატე-ოსებელი გვგოიხშიც, როგორც სი-ყვარული ცხოვრების წყაროა, მისი წინ-შემწყვე-განმავითარებელი ძალია. ასეთი გვგოიხში არ ეწინააღმდეგება სიყვარულს, პირ-იქით, ხელს უწყ-ობს, უფრო ძლიერად ამობარბობს იმის ძალას. ვაბატეოსებელი გვგო-იხში სიყვარულის ერთს დარბოვანს შეადგენს. სიყვარულის დამკვიდრ-ებას ხელს უშლის მხოლოდ პირუტ-ყველი გვგოიხში, ისეთი გვგოიხში, რომელიც ქვენა გულის თმბათა დაგამყოფილებას ეტებს, რომელიც თავისი სურვილის მისაღწევად არა-ვითარს საშუალებას არა ჰზოვავს, რომელსაც სათარება, სიბარბული, სიყვარული, თანგანინაბა ცარიელ

სიტყვებდ მიანია. ეს ის „მეცია კაცში“, რომელიც აქრობს, აქარ-წყლებს ყოველსავე წმინდა აღმიან-ის გულში. მისი მცნება: ვინც ძლიერია, ის მართალია; თანაწარ-ბობა სუსტისა და ძლიერის უმინი-გნლო სიტყვითა. კარგი იქნება, რომ სამართლიანობა უტყუარს უარეს ავიბოს, ძლიერმა უფლებრი სძლიოს, დაიმორჩილოსო. ყოველივე სურვი-ლი, ნიბადა უნდა დამყოფილებულ იქმნასო—ეს არის ბედნიერება. სამწყობაოდ, ძლიერ ბებერი მხელ-მძღვანელობენ ამ მცნებით, რადგა-ნაც იმას გულში ვანათლებას, წარ-მატებას არ ჩაუღვებს „მეცია“, რო-მელიც იქე ჰბუღებს. რამდენდაც კაცობრობა წინ მიდის, რამ-დენდაც უფროდებ, ეტნება ვანე-ბა, უსატეტება გრძობა, იმდენად უფრო ეს „მეცია“ სუსტდება, ძალი-მდევს და მოვა დრო, როდესაც იგი, ხაზრდის მოკლებული, უნი-ადავად დადგდებოდა, ვანუტყვებს სულს და თავის ადგილს დაუთმობს ეთანებელი ძალას სიყვარულისას. მაგრამ როდის დადგება ეს ნეტარი-ღობა? როდის შეიგნებს კაცობრი-ობა მთლოდ იმ უტყუარს ქეშმარბე-ობას, რომ ეგოიზმი-ი არ ჰქნის აღმიანს ზღნეობა, ის არ შეე-დგენს სავანს ცხოვრებისის, მისი მი-მდევარი დიბხანს ვერ დასტებება სი-ა, მოგნებით? ათასობით წლები გავი-ცოდა, რასაკვირეულია, ვიდრე სიყვ-

არლის სამეფო უნაკლოდ დამკვიდრ-დება კაცთა შორის; თათბა გამოს-ცველის თათბას, ხალხნი ამოსწყდე-ბიან და დიბადებინან; ძლიერი სა-ხელწყოფონი დღემდამ და იმთა-სე-ვლიად ზხვანი დაარსდება—და ეგოიზ-მი მიიწვ სრულად არ ვაჭკრება, სიყვარული არ გამეფდება. თუც ეს ასეა, მაგრამ სამეფოდ ის გარემო-ბა უნდა ჩაითვალოს, რომ სიყვარუ-ლი დიდს წარმატებით ჰმატულობს, ეგოიზმი-კი თვალაზრონ კლებს, უნად დაწევა ეტყობა.
როდესაც სიტყვის „სიყვარულსა“ გზმარობ, არა გეგონისხმობა განეყნე-ბულ, რაღაც მეტრონიკურ შემეც-ნებას. სახეში მაქვს ცოცხალი, მო-მეყმედი, ნაყოფიერი, თანამგრძობი, ჩაუღვრელი გამამბეველები, უსამარ-თლობის მძღვანელობის სიყვარული; სა-ხეში მაქვს ისეთი სიყვარული, რო-მელიც, როგორც გამოცილილი გულ-მტკინეული ექმნა ვადამყოფს, ისე უფლის ვარს კაცობრობას და უტყუ-რნავს მას სხვა-და-სხვა ჭრილობებს, უღბობს გულ-გოდელს და იმდღეს უღ-ვიძებს უტყუარის მიმართობას.
ასეთი სიყვარული, ჩვენსა სამეფო-დღე, დღითი დღე ჰმატულობს, იზრდება, თუც სხვა-და-სხვა სიბით, სხვა-და-სხვა სდგნობაში.
რისთვის იბრძვის, თავდავიწყე-ბის მიღს დარიბ-ლტკათა, ბოვა-ნოთა თანამგრძობი ბელონი? რა აძლევს ძალას, რა უღვრებს გულში

გი „ლახტური“. საინტერესოა ამით გულშია ჩახედვა: რა წიგნილი კოპია ეს „მახუთიანის“ და ოპანესის შვილი და შვილიშვილი. ერთის სიტყვით, საზოგადოებრივად ცნობილი კი ვითარ გარდაქმნა და რა არსებობს გადადნობა მახუთიანებში.

თი, ამ საკითხავების პასუხი პეტრეველს კან აზიანის ახალი პიესა. ერთხელ ვიტყვი: ეს პირველი ცდა ამ გზით. აქ არის მიზეზი იმ გატაცებულის ინტერესისა, რომელიც დაავლინა იტალიის მიხი პიესა, რომ იტვიან, დაწერილია НА ЗЛОУ ДНА. შიგ სივსებით არიან დახატული „კულტურისათა“ ახალ-დახალ ნაწარმი გვიღობი, დიპლომაინები, როგორც წვერნი საზოგადოებისანი, როგორც ქმარნი, შვინი. თმა ყლხზედ გიღვებთ ამითის ცქერით. ესენი არიან იგივე მახუთიანები, იგივე „აქუნებნი“, იგივე ზარაფები, მხოლოდ ფრთხილი და მუხლიანები ნაუცვამი. იგივე გიღვებთ თმა მხოლოდ ფულისა, იგივე უარყოფა ყოველგვარის იდეისისა, იგივე გუმიმბარნი მადა გადიდებულისა, საშუალებების განწერველი. პეტრეველი განსარ მიკირტუმივინი ერთ პირსახლობის წიხისა ჰქარეს და გაავლებს, უღვსემაპირად, უშწოდლ გადავადებებს, როგორც ძველს ხელცხოვს, ქალს წვრილის შვილებით და იმიტომ, რომ ის უკანონო ცოლ-შვილია მისი, და ირთავს კანონიერი ცოლის მხოლოდ იმისთვის, რომ იარი ათასს მათის ქრთამს აძლევენ. მისი სმა ავიტკა, „ლახტური“ ირთავს მხინჯეს ქალს არისტოკრატის მხოლოდ იმისთვის, რომ, როგორც ის ამბობს, ამ გზით ის სხედ პრაქტიკის ვაიჩინეს და სხედ და სხვა. ერთის სიტყვით, ყოველივე ადამიანური, კაცური ამითში ანახრონიზმად არის აღიარებული. კაცი იმისთვის არის გარეწილი, რომ თავისი მისთვის კაცოვე შექვიოს,—აი ამითი ზნეობრივი მოძღვრება. აი „დასთა“ზარძოლა, რომელიც არის, თურმე, ქვაკუთხე პროგრესისა, როგორც ქვედადგომენ ჩვენებური ახალ-მოღის მცენერები.

კვლევ კან აზიანის სასახლოდ უნდა ვთქვათ, რომ ზნეობრივი ზეგავლენა მისი პიესისა მაკურებელზედ საუცხოვია. ახალი „მახუთიანები“ ფრკამუნდირებში იწვევენ დამახუტრებულ ზიხს და კრულვა-ქოლვის თვისდა მიმართ... და უკეთესსაც რაღის ინატრებს ვეცოთარი.

რაც შეეხება ამოთამშეთ, უნდა ვთქვათ, რომ ამ საღამოს ყველანი საუცხოვინი იყვნენ. გარნა კან ელ, ჩრქეზიშვილზედ უნდა ითქვას, რომ მან აჯობა ამ საღამოს თავისი თავს. 15 იანვარს ქანმა ე. ჩრქეზიშვილისამ პრტილი დაწრილია ჩვენთვის ნიჭიერი არტისტის-ქალი ელ. ჩრქეზიშვილისა. ჩვენს ლექსიკონში აღარ მოიძებნება სიტყვა, რომელსაც შეეძლოს აღნიშნოს სიღაღდ, სინამდვილე და ნიჭი ქან ელ. ჩრქეზიშვილის თამაშობისა 15 იანვარს. ჩვენა გვგონია, რომ ამ გარემოებასაც ვიწრო კავშირი აქვს თვით პიესის ღირსებისათან, რომელიც ისე სასივით შექვილა ხელი ქ. ჩრქეზიშვილის მიერ. ვუსურვებთ ახალგაზდა და ნიჭიერ ავტორს შრომასა და წარმატებას. მუხალავარ

უცხოეთი

შახნაშაქი. კომპანეგანის სტუდენტთა გაშრომა

დენტთა გაშრომა კრებაზედ დაგანის გაუგზავნის ზოლას დეგუმა და გამოუცხადოს თანაგრძობა და მადლობა ამ თავაგამოდულების შეცდანიობასათვის, რომელიც მან დრეფტისას სემეში გამოაჩინა. ასეთივე დეგუმა გაუგზავნეს ზოლას რომის, ნაბოლას, შინას და გენუის უნივერსიტეტების სტუდენტებს. გაზუთების სიტყვით, კერძოს სსვა უნივერსიტეტის სტუდენტებამდებენ თანაგრძობისას დეგუმა გაუგზავნეს ზოლას, — თუმცა დეგუმაში მოატანა ამაღი, რომ ზოლასა და ურბების წინააღმდეგ მომხდარ დემონსტრაციებში უშუაგრდებდნენ ზარაფის სტუდენტებს და მცხოვრებლებს მაიძვეს მოსაწავლეობა, მაგრამ, როგორც ახლა გაზუთები იუწყებიან, ამ დემონსტრაციებში მოსაწავლეობა უმრავლესობას შეადგენდნენ იუსოიტთა სკოლების მოსწავლეები და სსვა-და-სსვა დამკარგებელი მსწავლეები, რომლებიც ქუჩა-ქუჩას დადიანდნენ და აგინდებდნენ ზოლას და ურბებისათვის. თვით ზარაფის მცხოვრებლებს ვა ანადრთ თუ მოსწავლეობას არ მიუღიან დემონსტრაციებში, ანადრ წინააღმდეგობასაც უწევდნენ დემონსტრაციებს.

— საფრანგეთის ჟანის მთავარ-სარდალად ანუ გენერალად, სიმისად, მოსურებულადი გენერალის სოსიკის მაგარ, რომელსაც წოლანება ადარ მიძევს ამ თანამდებობის აღსრულებას ნებს, და ნაშნულ აქნას გენერალად აქონის. ესე-მინი დაიბადა 1831 წელს და გიმონილი გენერალად. სწავდა ქსინანსა ბოლიტენსიკურ სასწავლებელში მიდო. ვერ ასევე სულ საზავსად ამ თანამდებობისათვის სსპიტოა დეკორინის ირადენა მიდო. ყუთინანს თავი ირადენა იტალიისთან, ნიანთსა და გერმანიასთან ბრძოლაში. 1870 წელს ტუენთად ნაგურად გენერალად. ამ უგანსწავლად არსო ყუთინანს მთავარ-სამხედრო სსპიტოს ვიდე-პრეზიდენტის თანამდებობას ეჭრას.

მაიადონია. გაზ. „Politische Correspondent“-ს სწერენ მაკადონი-დგან, რომ ამას წინადადილია ბოლშევიკთა ოსმალეთის წინააღმდეგ მაკადონი-ნელთ მოახდინეს მატინგი, დაიძვლეს 5,000 კაცზედ მეტი დაქსრთა. მატინგმა დაგანის გაგნოს კერძობის ყურნალ-გაზუთების და სსზოკადობის თავისა გაჭირვება და მდგომარეობა და ასეთის სასწავლებელთ მოამხროს იგი ოსმალეთის წინააღმდეგ სამოქმედო.

დამაკვირდი

ბედნიერია ის, ვისთვისაც სულ-მისაწვდენია ის, რაც ქსურს; უფრო ბედნიერია ის, ვისაც მხოლოდ ისა ქსურს, რაც მისთვის სულ-მისაწვდენია.

ვისი

კრი თავისუფელია, როდესაც თავისს მშობრებს, აღმანად-კი არა, განხანის აბრადღა სთვლის.

წ. წ. რუსთა

მეტრის შინა ყოლასა ღომისა გზასა ზედა წოლას სჯობს.

რ ა ვ ა ე ლ უ რ ი

დახეთ, ჩენი ქალკი რა რიგად გამოიგვიდა? უფლა ვთსე-უწკული ზოლასებით გაესიდა!

ხელთ უგდათა „ურბა“, რაც უნდა, მს წადან; ვახიბის ისტელები; ვახიბიშვილი დადიანის თანგ გაამახან:

ჩენი კარგი გაკვს მადლა და ვიდეკ ავასრულად რაც გულში გეკრავა...

გუფლებს რომ ქვეყანაზე, ნეტა რას უგზავნა? სხე მიავნეთ, სხე სსარჯავენ, სხე ვაზადანა?!

ქვეყნად გვლავ სსკვტა ტალხით და ნაგებს, წელა ბრავის სწედება მისის წინადაცავითა.

თუ ათასმა ერთხელ ცრფების ავითურებენ, მტერის ისევე ჩენი გეკრავან, ზედდ არ გეუფრებენ, განა შეგარდებ ტლახს გაიტანენ კარავა?

ქალკეზედ ჭეოროლებს და შიარდება მწარება!..

დამეგ გენსად გავიღო: მეტის-მეტად სწელებ, მოაჯარადრეკე-ე ქე შეუდანი გასიქვლა.

გიეთამ ათასმა ერთხელ მისა აჯარამებენ, ერთ ჟამიღვან იღებენ, მეორედ და იღებენ... ზოგავითა და მხაზია

„სულგებ“ განმარება, გახედ ავა-ბატონი, ქალკე-ე მოქმედა.

ა, დასავად იმერთმა გ ოსკერი ტრახისა, ამასიც-ე ქე ჩემში, განკე დასწება! მეტი საწამსრედ განხდათ „გულტურულ“ გონებასა?

შეგნა ქანებისა! ბატონას მუშა-განს უფრედ გერ უჭემა; მას ჭკრბები ქალკეში, რაც ნაგვალა-მხამან.

ამას ხედავს „ურბა“, ან-ე ისმენს ვუგათა? სუფვლად იმავდა წერადლ-შარ-შერთათა..

დახეთ, ხალხის განება რა რიგად გამოიგვიდა! ნეტა როდის გასწვდება ავი გაცის სინსილა?!

სოფელა

თელავის თვით-მმართველობა (წერილი რედაქციის მიმართ)

11 იანვარი

ნება მომეცით თქვენის გახეთის საშუალებით აღვნიშნო ის დარღობა, რომელიც არ მოვიხსენიე ვერც გარდახდლ პანაშვილის გამო დაწერილს წერილში, და რომლის გამო მინდა შევეცითთ თვისებურის კულტურის მქადაგებლად.

1) პანაშვილს არ დაესწრო თვლვის თვით-მმართველობა არც სრულად და არც მის

წარმომადგენელი, რასაკვირველია, ანგარიში არ ჩაითვლება ის ქართული მისიანი, რომელიც დაესწრო როგორც ქართული და არა როგორც წარმომადგენელი თვით-მმართველობისა.

2) პანაშვილს არ დაესწრო პარტიკული სიმები მოქალაქობა.

3) პანაშვილს არ დაესწრო არც ერთი ამქარი და არც რომელიმე ამქარის წარმომადგენელი სიმებიდან, თუმცა კვირა დღე იყო და ბაზარი ჩვეულებრივად დაკეტილი იყო.

4) პანაშვილს არ დაესწრო სიმები სამღვთვლობა.

თვლავი მოსახლე სიმობა ამ ათი-თხუთმეტის წლის წინად არაფრით არ განირჩეოდა ქართველებისადგან, ყოველი შემთხვევაში ქართველებთან ერთად მწავლდ იმით კაცო.

არც კირი და არც ლხინი განსაკუთრებული, გარკვეული ქართველი ტარ-ლხინიდან არა ჰქინდათ; დღესაც აგრეთვე გამოკლებული სუფვლა სიმების თვანებში: სტროლდენ და სტროლი ქართულად, ლხინობდენ და ლხინობენ ქართულად, თუ არ მოვიხსენიებთ სკოლაში მისიარულეთობას, რომელსაც შეასწავლეს ზოირთ მოსულ მასწავლებლებმა რამდენიმე ვითომდა სიმებიანი სიმები. მომქნა მათხი:

1) როგორ მოხდა, რომ მევე ერავლს პანაშვილს არ დაესწრო თვით-მმართველობა თვლვისა, იმევე მფის სსპიტო ქალკეში, აქ არ ვითვლით? ადგლით არა აქვს, რადგანაც, ვერ ერთი, ნათხონი იყო, მიეღობა რომე მონაწილეობა და, თუნდა მხოლოდ არა ყოფილიყო, ქალკის განხეივლ მივალ იყო არა თუ სკოლდოდა, ჩვენთვისაც იმას უნდა შეეცოთონებინა? იმას უნდა მიეღო მონაწილეობა ამ საქმის თანახმად.

2) რად მოხდა, რომ არ დაესწრო პარტიკული მოქალაქობა ამით სიმებიდან იოლდენ და იოან, რომ მათნი წინაპრნი ტუეობიდან გამოხდეს და აქ თვლავი დასახალა სწორედ იმ მევე, რომლის სულის მოსახსენებლად პანაშვილს იხილად ქართველობა!

3) რად მოხდა, რომ არ დაესწრო არც ერთი ამქარი და არც ერთ-ერთის რომელიმე წარმომადგენელი? ფსით მიწვევა ზომ არ შეიძლება, როგორც ესწრებიან კირისულეთთან მიწვეული ამქარები.

4) რად მოხდა, რომ სამღვთვლობა არ დაესწრო ზომ იოლად და იქის, რომ სწორედ იმ მევე, რომლის პანაშვილსაც და ქართულად, მისიც მას ზედ აწმუნებულ ტარებში არა თუ უნდა დასწრებოდა იგი, ყველა სიმების ეკკლესიაში პანაშვილს უნდა გადახედნა და მევე საზოგადო პანაშვილზედ მოსულიყო, სამღვთვლობამ კარგად იცის, რომ მიკირთულეობაზედ მიწვევა სპიტო არ არის და ასეც იქვეადა, როცა ვისიმე პარტიკულა უნდად ზღვევ.

ვინ დაზორა ერთმანეთს ეს ორი ერთი მეთრის მუხობელი, აქამდის ენითა, ზნითა და ჩვეულებით შეთვისებულ?

საიღან მოვიდა ბრძანება, რომ დღლის იკით შევერთმობილი სამეობლო აღარ გაკეთ-რათა, და სრულად უნდა განსაკუთრდული, ვანჩრთოდეთ იმთავანა?

განა ოსმალეთის ქვეშევრდომი სიმობა მან-კი არ იყო, როცა ეს ორი მუხობელი ერთმანეთს შევივის?

სად იყავით ის მოთავინი, რომელიც, როცა გიჯობთ, ხან ამ მუხობლების შეთვისების სხვა-დასხვა სიღლის ზარების ჰარმონიას აღარებთ, ხან ჩანგურის სინთა ზოანმხმებ? რატომ ეს შეთანხმებ-შეთვისება არ მოაოინეთ თქვენს საწინამდებროს, როცა მუხუბრებით ვიგანებდით სერთოდ ყველასათვის თავ-დადებულს მეფესა?

სად იყავით ის მოთავინი, რომელიც, როცა გიჯობთ, ხან ამ მუხობლების შეთვისების სხვა-დასხვა სიღლის ზარების ჰარმონიას აღარებთ, ხან ჩანგურის სინთა ზოანმხმებ? რატომ ეს შეთანხმებ-შეთვისება არ მოაოინეთ თქვენს საწინამდებროს, როცა მუხუბრებით ვიგანებდით სერთოდ ყველასათვის თავ-დადებულს მეფესა?

სად იყავით ის მოთავინი, რომელიც, როცა გიჯობთ, ხან ამ მუხობლების შეთვისების სხვა-დასხვა სიღლის ზარების ჰარმონიას აღარებთ, ხან ჩანგურის სინთა ზოანმხმებ? რატომ ეს შეთანხმებ-შეთვისება არ მოაოინეთ თქვენს საწინამდებროს, როცა მუხუბრებით ვიგანებდით სერთოდ ყველასათვის თავ-დადებულს მეფესა?

სად იყავით ის მოთავინი, რომელიც, როცა გიჯობთ, ხან ამ მუხობლების შეთვისების სხვა-დასხვა სიღლის ზარების ჰარმონიას აღარებთ, ხან ჩანგურის სინთა ზოანმხმებ? რატომ ეს შეთანხმებ-შეთვისება არ მოაოინეთ თქვენს საწინამდებროს, როცა მუხუბრებით ვიგანებდით სერთოდ ყველასათვის თავ-დადებულს მეფესა?

სად იყავით ის მოთავინი, რომელიც, როცა გიჯობთ, ხან ამ მუხობლების შეთვისების სხვა-დასხვა სიღლის ზარების ჰარმონიას აღარებთ, ხან ჩანგურის სინთა ზოანმხმებ? რატომ ეს შეთანხმებ-შეთვისება არ მოაოინეთ თქვენს საწინამდებროს, როცა მუხუბრებით ვიგანებდით სერთოდ ყველასათვის თავ-დადებულს მეფესა?

სად იყავით ის მოთავინი, რომელიც, როცა გიჯობთ, ხან ამ მუხობლების შეთვისების სხვა-დასხვა სიღლის ზარების ჰარმონიას აღარებთ, ხან ჩანგურის სინთა ზოანმხმებ? რატომ ეს შეთანხმებ-შეთვისება არ მოაოინეთ თქვენს საწინამდებროს, როცა მუხუბრებით ვიგანებდით სერთოდ ყველასათვის თავ-დადებულს მეფესა?

სად იყავით ის მოთავინი, რომელიც, როცა გიჯობთ, ხან ამ მუხობლების შეთვისების სხვა-დასხვა სიღლის ზარების ჰარმონიას აღარებთ, ხან ჩანგურის სინთა ზოანმხმებ? რატომ ეს შეთანხმებ-შეთვისება არ მოაოინეთ თქვენს საწინამდებროს, როცა მუხუბრებით ვიგანებდით სერთოდ ყველასათვის თავ-დადებულს მეფესა?

სად იყავით ის მოთავინი, რომელიც, როცა გიჯობთ, ხან ამ მუხობლების შეთვისების სხვა-დასხვა სიღლის ზარების ჰარმონიას აღარებთ, ხან ჩანგურის სინთა ზოანმხმებ? რატომ ეს შეთანხმებ-შეთვისება არ მოაოინეთ თქვენს საწინამდებროს, როცა მუხუბრებით ვიგანებდით სერთოდ ყველასათვის თავ-დადებულს მეფესა?

სად იყავით ის მოთავინი, რომელიც, როცა გიჯობთ, ხან ამ მუხობლების შეთვისების სხვა-დასხვა სიღლის ზარების ჰარმონიას აღარებთ, ხან ჩანგურის სინთა ზოანმხმებ? რატომ ეს შეთანხმებ-შეთვისება არ მოაოინეთ თქვენს საწინამდებროს, როცა მუხუბრებით ვიგანებდით სერთოდ ყველასათვის თავ-დადებულს მეფესა?

სად იყავით ის მოთავინი, რომელიც, როცა გიჯობთ, ხან ამ მუხობლების შეთვისების სხვა-დასხვა სიღლის ზარების ჰარმონიას აღარებთ, ხან ჩანგურის სინთა ზოანმხმებ? რატომ ეს შეთანხმებ-შეთვისება არ მოაოინეთ თქვენს საწინამდებროს, როცა მუხუბრებით ვიგანებდით სერთოდ ყველასათვის თავ-დადებულს მეფესა?

სად იყავით ის მოთავინი, რომელიც, როცა გიჯობთ, ხან ამ მუხობლების შეთვისების სხვა-დასხვა სიღლის ზარების ჰარმონიას აღარებთ, ხან ჩანგურის სინთა ზოანმხმებ? რატომ ეს შეთანხმებ-შეთვისება არ მოაოინეთ თქვენს საწინამდებროს, როცა მუხუბრებით ვიგანებდით სერთოდ ყველასათვის თავ-დადებულს მეფესა?

სად იყავით ის მოთავინი, რომელიც, როცა გიჯობთ, ხან ამ მუხობლების შეთვისების სხვა-დასხვა სიღლის ზარების ჰარმონიას აღარებთ, ხან ჩანგურის სინთა ზოანმხმებ? რატომ ეს შეთანხმებ-შეთვისება არ მოაოინეთ თქვენს საწინამდებროს, როცა მუხუბრებით ვიგანებდით სერთოდ ყველასათვის თავ-დადებულს მეფესა?

სად იყავით ის მოთავინი, რომელიც, როცა გიჯობთ, ხან ამ მუხობლების შეთვისების სხვა-დასხვა სიღლის ზარების ჰარმონიას აღარებთ, ხან ჩანგურის სინთა ზოანმხმებ? რატომ ეს შეთანხმებ-შეთვისება არ მოაოინეთ თქვენს საწინამდებროს, როცა მუხუბრებით ვიგანებდით სერთოდ ყველასათვის თავ-დადებულს მეფესა?

სად იყავით ის მოთავინი, რომელიც, როცა გიჯობთ, ხან ამ მუხობლების შეთვისების სხვა-დასხვა სიღლის ზარების ჰარმონიას აღარებთ, ხან ჩანგურის სინთა ზოანმხმებ? რატომ ეს შეთანხმებ-შეთვისება არ მოაოინეთ თქვენს საწინამდებროს, როცა მუხუბრებით ვიგანებდით სერთოდ ყველასათვის თავ-დადებულს მეფესა?

სად იყავით ის მოთავინი, რომელიც, როცა გიჯობთ, ხან ამ მუხობლების შეთვისების სხვა-დასხვა სიღლის ზარების ჰარმონიას აღარებთ, ხან ჩანგურის სინთა ზოანმხმებ? რატომ ეს შეთანხმებ-შეთვისება არ მოაოინეთ თქვენს საწინამდებროს, როცა მუხუბრებით ვიგანებდით სერთოდ ყველასათვის თავ-დადებულს მეფესა?

სად იყავით ის მოთავინი, რომელიც, როცა გიჯობთ, ხან ამ მუხობლების შეთვისების სხვა-დასხვა სიღლის ზარების ჰარმონიას აღარებთ, ხან ჩანგურის სინთა ზოანმხმებ? რატომ ეს შეთანხმებ-შეთვისება არ მოაოინეთ თქვენს საწინამდებროს, როცა მუხუბრებით ვიგანებდით სერთოდ ყველასათვის თავ-დადებულს მეფესა?

სად იყავით ის მოთავინი, რომელიც, როცა გიჯობთ, ხან ამ მუხობლების შეთვისების სხვა-დასხვა სიღლის ზარების ჰარმონიას აღარებთ, ხან ჩანგურის სინთა ზოანმხმებ? რატომ ეს შეთანხმებ-შეთვისება არ მოაოინეთ თქვენს საწინამდებროს, როცა მუხუბრებით ვიგანებდით სერთოდ ყველასათვის თავ-დადებულს მეფესა?

სად იყავით ის მოთავინი, რომელიც, როცა გიჯობთ, ხან ამ მუხობლების შეთვისების სხვა-დასხვა სიღლის ზარების ჰარმონიას აღარებთ, ხან ჩანგურის სინთა ზოანმხმებ? რატომ ეს შეთანხმებ-შეთვისება არ მოაოინეთ თქვენს საწინამდებროს, როცა მუხუბრებით ვიგანებდით სერთოდ ყველასათვის თავ-დადებულს მეფესა?

ამ გუბერნიების შესაფერის ბაღონაში არ ჩაითვლება ის ქართული მისიანი, რომელიც დაესწრო როგორც ქართული და არა როგორც წარმომადგენელი თვით-მმართველობისა. 15 იანვარს ვაგრევე სემეშია სინისტროში მარკო სა-ლისნიურის თავმჯდომარეობით შეს-ღვა კანბენტის კრება, რომელსაც ყველა მინისტრები დაესწრნენ.

განცხალებანი

„წერა-კითხვის საზოგადოების“ წინის ბალაზიანი ისყიდება შემდეგი წიგნები: საქართველოს ისტორიისა და მწერ

ლობის შესახებ.

ქართლის ცხოვრება I წილი გიორგი ანტონიძის მიერ. 40

ლექსები ანტონ ფურცელაძის ფასი. 40

ვეფხისტყაოსანი სურათებითი მშვენიერის ყლით. 10

ქ. ნიკოლაძის ნაწერები. 30

კეთილი ძილი. 1

თხზულებანი გუბერნიის კრიონიკები თ. გორდანიასის ისტორიული ნარკვევი. ალ. ჭკორიანი. 1 50

ნ. ნიკოლაძე. ბიოგრაფია აკაცი წერეთელი. ბიოგრაფია. 15

ამირან-დარეჯანიანი ჩენი ახალი მწერლობა საღარაძისა. 40

ბუჩქნა და ცხოვრება ი. ალხაზის შვილისა. 60

გვიგები, საყმაწვილო წიგნი პარტაბი შოთა. ნინო შვილისა. 20

ორი ეტიუდი. 20

როგორც ცხოვრობდნენ ადამიანები ძველად. 25

სახალხო ლექსები და ლექსები საქართველოს ისტორია და მატარაძისა. 1

საქართველოს ისტორია მ. ბროსის მიერ. 70

მევე გიორგი ბრწყინვალე, ურბნელისა. 20

ძველის დება (მევე გიორგის საბარალო), მისივე. 25

ათაბაგი ბექა და აღბულა თლა მათი საბარალო, მისივე. 50

ამარ მეველ და კარკაშვილისა. 15

სვიმონ მევე, მისივე. 10

როსტომ მევე, მისივე. 10

Свѣдѣнія о памятникѣ грузинской письменности проф. А. Пагарели. I выпуск. 1 25

II вып. 1 50

О грамматической литературе грузинского языка, его же. 50

Грамоты и другие документы XVIII ст. его же. 3

Очерки по истории грузинской словесности А. Хаханова. 2

Грузинские дворянские акты, его же. 60

Сигель грузинского Царя Баграта IV, Е. Такийшвили. 60